

Jarosław Dudziński
(Warszawa)

MATERIAŁY STANISŁAWA KOZICKIEGO
(1876-1958)
(30)

Stanisław Kozicki, urodził się 4 kwietnia 1876 r. w Łępicach (powiat pułtuski). Ukończył gimnazjum w Warszawie, a następnie Wyższą Szkołę Rolniczą w Berlinie i uzyskał doktorat na Uniwersytecie w Halle.

Był redaktorem „Gazety Warszawskiej” w latach 1910 – 1914, następnie członkiem Komitetu Narodowego w Paryżu w latach 1917 – 1918 i sekretarzem delegacji polskiej na konferencji pokojowej w 1919 r. W latach 1921 – 1922 był redaktorem „Kuriera Poznańskiego”, a później posłem na Sejm (1922 – 1925) i posłem RP w Rzymie (1926). Od roku 1927 był senatorem RP w ciągu 2 kadencji. Należał do Ligi Narodowej, był współpracownikiem „Polaka” i „Przeglądu Wszechpolskiego” i przewodniczącym Komisji Historycznej Stronnictwa Narodowego. Ogłosił drukiem kilka prac i szereg artykułów w dziennikach i czasopismach.

Po 1935 r. wycofał się z działalności politycznej. W czasie wojny przebywał w Warszawie, na prośbę Stefana Roweckiego brał udział w pracach komitetu doradczego, popierał akcję scaleniową wszystkich grup politycznych i wojskowych.

Po upadku powstania mieszkał najpierw w Śmiłowicach koło Proszowic, potem w Krakowie a następnie w Polanicy Zdroju. Odznaczony Wielką Wstęgą Orderu Korony (Rumunia i Włochy).

W 1907 r. ożenił się z Marią Czaykowską - malarką.

Zmarł w Polanicy Zdroju 28 września 1958 r. i tam został pochowany.

Zespół Stanisława Kozickiego zawiera materiały dotyczące Ligi Narodowej i innych organizacji z których powstało Stronnictwo Narodowo – Demokratyczne. Stanowią one część materiału warsztatowego, na podstawie którego Stanisław Kozicki pisał pracę o Lidze Narodowej z inicjatywy Stronnictwa Narodowego, prawdopodobnie w latach 1939 – 1940. Praca ta znajduje się w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie i Bibliotece Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Fragmenty jej znajdują się na odwrocie notatek do pracy o Zygmuncie Krasieńskim (Londyn 1964). Są tu fragmenty oryginalnych materiałów Ligi Narodowej, wspomnienia o działaczach Ligi, korespondencja kilku z nich. Najcenniejsze i najbardziej interesujące są wspomnienia kilkunastu osób o ich pracy w Lidze Narodowej. Były one gromadzone przez Zygmunta Wojciechowskiego, opracowane na podstawie jego kwestionariusza i do niego nadsyłane głównie w latach 1931 – 1932.

Na uwagę zasługują także materiały Związku Unarodowienia Szkół, stanowiące ciekawe przyczynki do dziejów szkolnictwa w latach 1905 – 1916.

Materiały Stanisława Kozickiego zostały zakupione przez Archiwum PAN od Zygmunta Kawalerowicza w 1961 r. Znajdowały się one w okazyjnie zakupionym przez Kawalerowicza zbiorze książek, z których część stanowiła kiedyś własność S. Kozickiego. Rozmiar ich wynosi 0,12 m.b., 14 jednostek aktowych. W Archiwum PAN nadano im syg. 30., w bazie szukajwarchiwach ma nr 490.

INWENTARZ WARSZTATOWY

1. Zygmunt Krasieński

Notatki do pracy, na odwrocie fragmenty większej pracy o polityce Narodowej
Demokracji

Ok. 1939-1940,

2. Materiały Ligi Narodowej
Protokoły posiedzeń, sprawozdania, oświadczenia, notatki
1905-1935,
3. Liga Narodowa
Wspomnienie o pracy
1909-1933, zob. aneks 1
4. Jw.
Wspomnienie o działaczach, wycinki prasowe, odpisy
1908-1933,
5. Teofil Waligórski
Wspomnienie, fotografia, rękopis córki i żony, wycinki z prasy
1931, 1938, rkp., druk, l., k. fot. 1
6. Korespondencja Karola Raczkowskiego
Listy od Romana Dmowskiego, Teofila Waligórskiego, Zygmunta Wasilewskiego,
fotografie
1914-1935, l., fot. 2
7. Działalność Aleksandra Zawadzkiego wśród unitów na Podlasiu
Zeznania, artykuły prasowe
Ok. 1920, 1930, zob. aneks 2
8. Orientacja polityczna Narodowej Demokracji w okresie I wojny światowej
Korespondencja, notatko z konferencji, opisy aktualnej sytuacji, odezwa
1918,
9. Roman Dmowski, *Przed osiemdziesięciu laty*
Maszynopis pracy drukowanej w „Gazecie Warszawskiej”
1911, masz., l., k.
10. Zygmunt Wasilewski, *Czasy lwowskie*
Wspomnienie o działalności Ligi Narodowej i Narodowej Demokracji, wycinki z
„Kuriera Lwowskiego”
1932-1933,
11. Związek Unarodowienia Szkół
Protokoły, projekty budżetowe, zapiski, odezwy, ulotki
1905-1916,
12. Seminaria nauczycielskie
List, przemówienia, sprawozdania z wycieczek
1912,
13. Towarzystwo „Kaleta Ludowa”
Sprawozdanie z działalności, artykuł w prasie

1914-1917,

14. Album i fotografie
B.d.

15. Henryk Jabłoński
Artykuły o Romanie Dmowskim w „Przeglądzie Kulturalnym”, list Marii
Wojciechowskiej i Jana Czekanowskiego do H. Jabłońskiego
1961

ANEKS 1

J. 3. Liga Narodowa			
1. Bohuszewicz Józefat	1932	masz.	k. 1-16
2. Bondy Ludwik	1930	rkp.	k. 17-19, fot.
3. Bukowiecki Stanisław	1931	masz.	k. 20-30
4. Grabski Stanisław	1933	rkp., masz., druk	k. 31-74, zał.
5. Łukaszewicz Władysław	1933	masz.	k. 75-80
6. Makowiecki Zygmunt	1931	rkp.	k. 81-82
7. Marylski Antoni	1932	rkp.	k. 83-113, zał.
8. Niewiadomski Roman	1929	rkp.	k. 114-118
9. Panek Piotr	1931	rkp.	k. 119-126, fot.
10. Próchnicki Zdzisław	1932	masz.	k. 127-175
11. Rowiński St.	1932	masz.	k. 176-177
12. Seyda Marian	1932	rkp., masz.,	k. 178-201, zał.
13. Terech Michał	b.d.	rkp.	k. 202-204
14. Wojewódzki Waclaw	1932	rkp.	k. 205-206
15. Zieliński Stanisław	1932	masz.	k. 207-217

ANEKS 2

J. 7. Działalność Aleksandra Zawadzkiego wśród unitów na Podlasiu			
1. Błyskosz Józef	b.d.	masz.	k. 1-3
2. Borkowski Zenobiusz	20.VI.1920	masz.	k. 4-13
3. Gąsiorowski ks.	b.d.	masz.	k. 14-26, brak 1 k.
4. Jung Seweryn	b.d.	masz.	k. 27
5. Kijeński Stanisław	b.d.	masz.	k. 18-29
6. Libicki Stanisław	b.d.	masz.	k. 30-33
7. Łazęcki Mikołaj	b.d.	masz.	k. 34-37
8. Piątkowski Antoni	3.IV.1932	masz.	k. 38-51
9. Zieliński Stanisław	b.d.	masz.	k. 52-64
10. 2 egz. „Gazety Warszawskiej”	29.IV.1930	druk	k. 65-74

DODATEK (Uzupełnienie spisu)

Ponadto w spuściźnie Stanisława Kozickiego znajdują się pokrewne materiały pt.
„Teczka materiałów do dziejów Ligi Narodowej”
Zawiera ona:

1. „Liga Narodowa (1886 – 1903)” pod dyktandem Romana Dmowskiego spisał Zygmunt Wojciechowski (1931), k. ?
pochodzi ze spuścizny Kazimierza Kaczmarczyka – APAN oddz. Poznań P. III-35, poz. 40 ; k. 45
(zobacz też mikrofilm , APAN w Warszawie)
2. Inne materiały; korespondencja , spisy obecnych na zebraniach Ligi Narodowej itp.
k.42

Jarosław Dudziński